

PODD workshop Kommunikationskarnevalen 2017

Britt Claesson

pedagog på DART, under PODD-certifiering

Lena Lindberger

logoped på StoCKK Stockholms Center för Kommunikativt och Kognitivt stöd, certifierad PODD-utbildare

Vad är PODD?

Pragmatiskt Organiserad Dynamisk Display

- **Pragmatisk**
 - Användning av kommunikation
 - Avsikt (kommunikativ funktion)
 - Interaktion och konversation (samtal)
- **Organisation**
 - Organisation och layout av ordförråd
- **Dynamic Display**
 - Ett pekande eller tryck leder till en ny uppsättning symboler

Ett sätt att organisera ett ordförråd för att möjliggöra kommunikation
ALLTID, MED ALLA, OM ALLT

PODDs ursprung

- Gayle Porter, logoped
- CPEC Cerebral Palsy Education Centre, Australien
- Utvecklat under 20 år
- Togs fram som en anpassning för att underlätta strategin att närstående skulle kunna vara modeller med barnets AKK
- Sprider sig i Europa (Storbritannien, Nederländerna, Italien, Sverige, Norge, Danmark...)
- Finns i USA (www.lindaburkhart.com)
- Används för alla i behov av AKK

Strategier för att använda PODD och utveckla en AUTONOM kommunikation

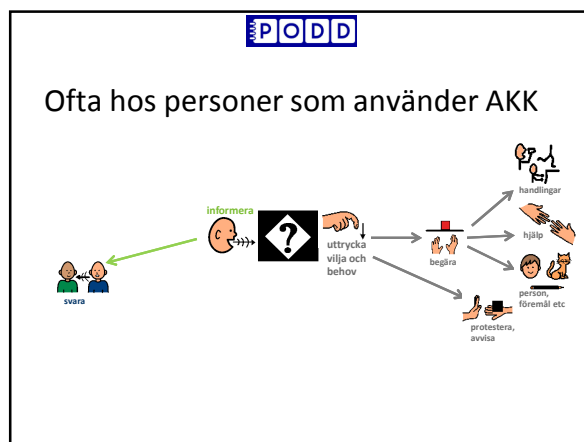
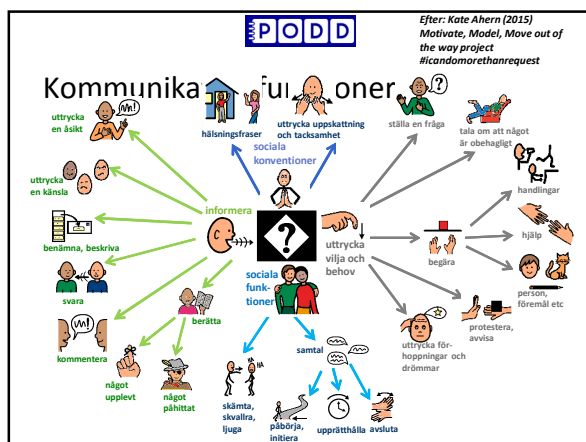

Utmaningen!

Ett talande barn väljer självständigt de ord hon vill använda från det enorma utbudet av ord hon hör eller ser varje dag.

Ett barn som använder AKK väljer självständigt de ord hon vill använda från det utbud av ord som andra har valt att göra tillgängligt för henne och dessutom använda som modell för henne.

fritt översatt, Porter & Kirkland 1995

PODD

Ge ett tillräckligt stort ordförråd

- För att möta de kommunikativa behov som finns just nu

och

- För att stimulera vidare utveckling av kommunikation och språk

PODD

Tillhandahålla ordförråd

- För inlärning
- För samtalspartner att modellera
- För personen att använda
- För att uttrycka en mängd betydelser
- För att använda hela dagen
- För en mängd funktioner
- För att stimulera språkutveckling
- För att underlätta för personen att klara av sina olika kommunikativa behov

PODD

Till en början fokus på att vara modell

- ge personen möjlighet att lära sig hur AKK-sättet används att kommunicera med
- observera personens respons för att komma fram till vilka strategier som behövs för att hjälpa personen att kommunicera så effektivt som möjligt

PODD

Autonom kommunikation är inte detsamma som att göra val

Multimodal kommunikation

Olika kommunikationssätt kan vara mer eller mindre effektiva för att kommunicera

- olika typer av meddelanden
- i olika situationer
- med olika samtalspartners

Välj kommunikationssätt utifrån vad som passar behoven i varje situation

Situation: Lunch – ett glas på bordet

Meddelande: Jag vill ha något att dricka

Meddelande: Jag vill ha något annat att dricka

Meddelande: Den är för kall

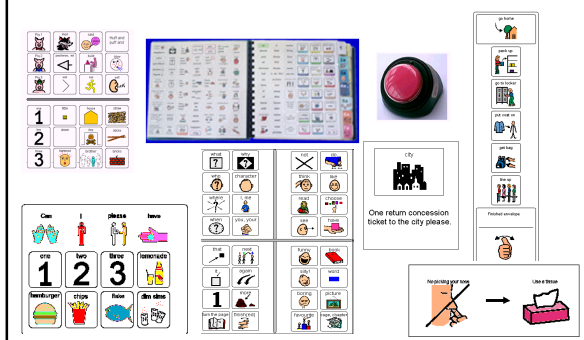
Meddelande: Oskar tog mitt glas

Meddelande: Igår kväll fick jag en Pepsi Max

Situation: Ute på lekplatsen

Meddelande: Jag vill ha något att dricka

Olika hjälpmedel för olika syften

Smart partner – mänskligt stöd

- Ett mänskligt stöd kan
 - Observera och problemlösa
 - Läsa av kroppsspråk och signaler
 - Använda sig av ledtrådar i sammanhanget för att tolka en mening utifrån de huvudord som används
 - Ge extra tid innan man byter sida
 - Ge stöd till användaren så att hen kan fokusera på interaktionen

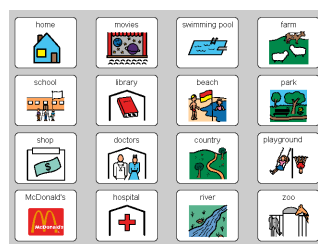

Förutsägbart ordförråd

- I PODD finns en strategi som innebär att man når förutsägbart ordförråd i alla sektioner/kategorier i boken
 - Samma ord kan finnas på flera ställen
 - Ökar effektiviteten (reducerar antalet sidbyten)
 - Ökar möjligheten för samtalspartnern att bygga ut det personen uttrycker
 - Underlättar möjligheten att ge språklig stimulans

Traditionell organisation av ordförråd i kategorier

Innehåller endast ord som hänger ihop med kategorin

PODD

Förutsägbart vokabulär

inte, gör inte, kan inte 	hemma 	förskolan Tingeling 	uteskivsteler 11e 	tillbaka till sida 1
gå, gick, vara med 	köra, åka 	park 	inne i huset 17 	oj
besöka 9 	bil, i bilen 	affärer 12c 	bläddra 	K

platser 12a

PODD

Förutsägbart vokabulär

PODD

Typer av PODD kommunikationsböcker

1. En sida
2. Två sidor
3. Två sidor + sidpanel

PODD

Tips för böcker med en sida per uppslag

- Titta på symbolerna – leta efter färg och form
- Bekanta dig med vokabuläret på sida 1a och 1b
- Följ länkarna
- Tänk: "vad handlar mitt meddelande om"
- Titta inte efter varje ord enligt svensk meningsbyggnad – låt boken guida dig
- Kan du inte hitta ett ord – skriv upp det på listan
- Ta det lugnt – du kan alltid använda Oj/Hopsan!

PODD

"Zen" – låt mönstret leda dig ...

PODD

Snabba fraser

- "Quick chat" (1a & 1b)
- **Jag vill ha mera**
- **Du ska göra fortare**
- **Gå iväg**
- **Behöver du hjälp?**
- **Titta på mig**

PODD

Åsikt

vill säga något mer 2

Jag gillar 4a

Jag gillar inte 4c

eller

Jag tycker det är 4

- Det är roligt
- Det är spännande
- Det är bullrigt
- Det är äckligt

PODD

Klaga

vill säga något mer 2

Jag gillar inte 4c

något är fel 5

eller

Jag tycker det är 4

- Jag är arg
- Jag har ont i fingret
- Jag har ont i foten
- Jag vill inte göra det

PODD

Letar du fortfarande efter
VILL SÄGA NÅGOT MER ?

vill säga något mer 2

PODD

aktiviteter
i vardagliga
rutiner och
fritid

göra / verb

Jag vill (göra en aktivitet) 11

göra något (verb) 10

PODD

Begära en aktivitet
(att göra)

vill säga något mer 2

Jag vill (göra en aktivitet) 11

- Jag vill titta på TV
- Jag vill gräva i trädgården
- Jag vill prata med pappa
- Jag vill måla

PODD

Begära en handling

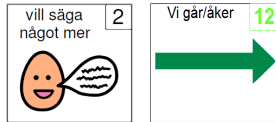
vill säga något mer 2

göra något (verb) 10

- Säg!
- Stäng av
- Jag vet
- Stretcha!

Begära att gå/
åka någonstans

- Vi går till biblioteket
- Vi går till sovrummet
- Vi åker och handlar mat
- Vi går på bio

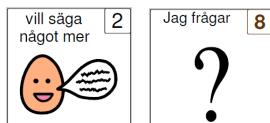
Säga att det är
dags att ...

- Det är dags att åka hem
- Det är dags att plocka undan
- Det är dags att kramas

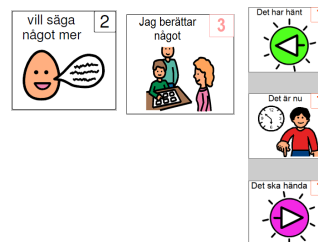
Ställa en fråga

- Var är pappa?
- Vill du åka hem?
- Vad händer?

Berätta om något som hänt
Berätta om något som
kommer att hända

- Jag fyllde år i helgen
- Vi har varit på museum
- Vi ska åka till frisören

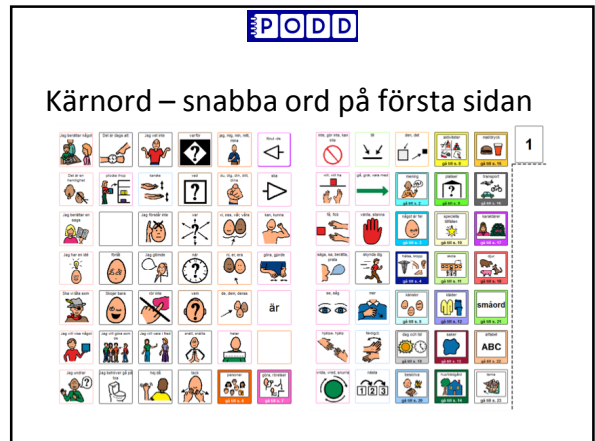
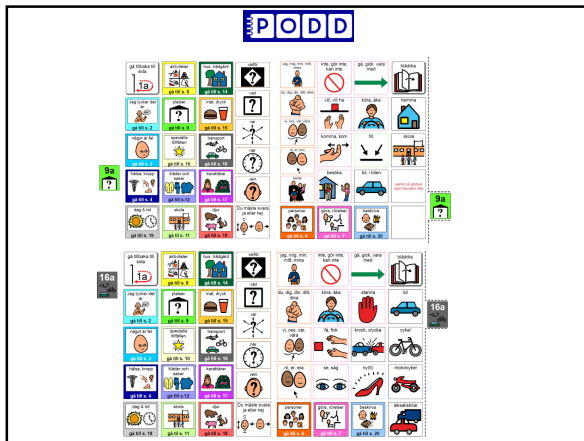

Öva genom att prata med varandra

- Kom ihåg att du har en bok med ett ordförråd gjort för ett yngre barn!
- Kom ihåg att du modellerar hur man kommunicerar i två-tre-ordssatser!

Tips för böcker med två sidor per
uppslag

- Titta på symbolerna – leta efter färg och form
- Lär dig förstå sidornas layout
 - Var finns navigationsknappar, länkar och högfrekventa ord
 - Var är det vokabulär som hör till
 - Svensk meningsbyggnad
- Tänk – vad är huvudsyftet i mitt meddelande – gå till den kategorin och använd det ordförråd som finns där
- Använd navigationsknappar och länkar

PODD

”Det är tråkigt”

Vilken kategori?

Jag tycker det är

gå till s. 2

PODD

”Jag tycker att han är söt”

Vilken kategori?

Jag tycker det är

gå till s. 2

”Jag tycker att han är ful”

”Jag tycker att han är väldigt snygg”

”Jag tycker att han är vidrig”

PODD

”Jag har ont i huvudet”

Vilken kategori?

något är fel

gå till s. 3

hälsa, kropp

gå till s. 4

PODD

”Jag vill åka hem”

Vilken kategori?

platser

gå till s. 9

PODD

"Det är dags att åka hem"

Vilken kategori?

PODD

"Vill du åka hem"

Vilken kategori?

PODD

"Jag vill rita"

Vilken kategori?

PODD

"Du ska rita"

Vilken kategori?

PODD

"Var är mamma?"

Vilken kategori?

PODD

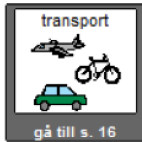
"Jag såg en clown"

Vilken kategori?

"Jag ska cykla (senare idag)"

Vilka kategorier?

"Jag vill visa dig något i min ryggsäck"

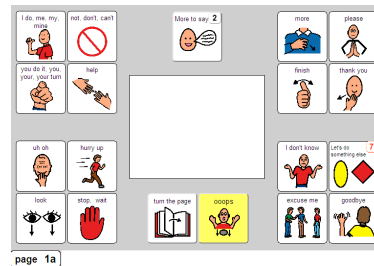
Vilken kategori?

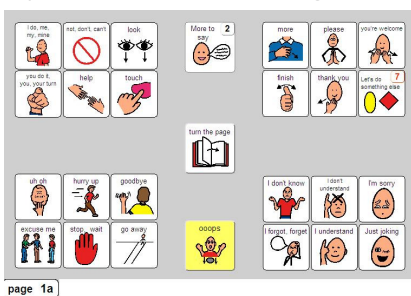
Lista – ett sätt att bygga ut ordförrådet

- Finns lista (oftast) på sista uppslaget i sektionen/kategorin
- Rita gärna bredvid ordet
- Finns det tomma rutor på sidan så använd dem först
- Rita, klipp o klistra
- Boken redigeras allteftersom

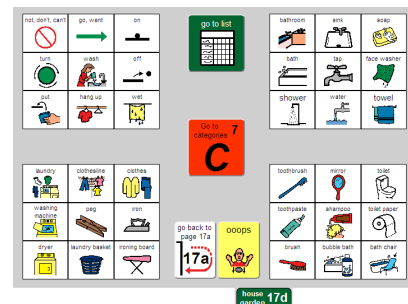
Kombinerad åtkomst – ögonpekning och partnerstött skanning

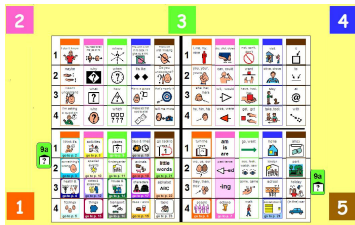
Kombinerad åtkomst – direktpekning och partnerstött skanning

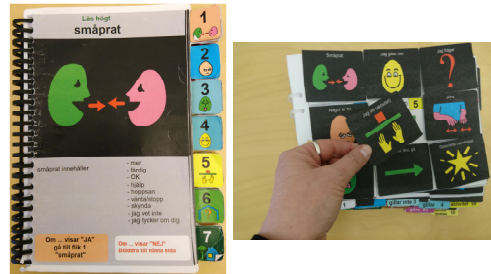
Kombinerad åtkomst – direktpekning och partnerstött skanning

Kodad åtkomst

Visuell & auditiv skanning, 1+9

Auditiv skanning

